

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- α. «Πεδινοί» Σχ. βιβλίο, σελ. 77: «Μια από τις δύο μεγάλες πολιτικές παρατάξεις που συμμετείχαν στην Εθνοσυνέλευση του 1862-1864. Οι πεδινοί ...και στους μικροκαλλιεργητές»
- β. «Ομάδα Ιαπώνων» Σχ. βιβλίο, σελ. 86: «Το μοναδικό νέο πολιτικό στοιχείο... και διαλύθηκε το 1908»
- γ. «Λαϊκό κόμμα (1910) Σχ. βιβλίο, σελ. 93: «Στα μέσα του 1910 ... κριτική υποστήριξη στους Φιλελεύθερους».

ΘΕΜΑ Α2

- α. Σωστό   β. Λάθος   γ. Λάθος   δ. Σωστό   ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

Σχ. βιβλίο, σελ. 26-27: «Το πιστωτικό σύστημα της χώρας ... τα συμφέροντα ειδικών κοινωνικών ομάδων»

ΘΕΜΑ Β2

Σχ. βιβλίο, σελ. 104-105: «Στην πολιτική πρακτική οι Φιλελεύθεροι ... των αξιωματικών από την αντίπαλη παράταξη».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

- α. Σχ. βιβλίο, σελ. 53: Προαιρετικά ως εισαγωγή: «Το 1927, με αφορμή το αίτημα της Ελλάδας... πίεση των ξένων συμβούλων»

Σχ. βιβλίο, σελ. 53: «Το Μάιο του 1927 ... τη μετατρεψιμότητα του εθνικού νομίσματος σε χρυσό».

Επιπρόσθετα στο **Κείμενο Α** αναφέρεται ότι ύστερα από τη λειτουργία της, η Τράπεζα της Ελλάδος συνέδεσε τη δραχμή με την αγγλική λίρα, μ' ένα νόμισμα παγκοσμίου κύρους καθώς διέθετε χρυσή βάση. Αναλυτικότερα, οι Έλληνες πολίτες μπορούσαν να προσέλθουν στην Τράπεζα της Ελλάδος και να μετατρέψουν το εθνικό τους νόμισμα σε λίρες κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η νομισματική αυτή καινοτομία στην Ελλάδα, έκανε ευάλωτη την εθνική οικονομία καθώς συνέδεε τη νομισματική κυκλοφορία με την πορεία του εξωτερικού εμπορίου της χώρας.

Σχ. βιβλίο, σελ. 53: Η γενικότερη επιτυχία από τη λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος οδήγησε ... που ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη το 1929.

- β. Σχ. βιβλίο, σελ. 54: Προαιρετικά ως εισαγωγή: «Η παγκόσμια οικονομική κρίση έφτασε ... αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία». 3

Σχ. βιβλίο, σελ. 54: «Οι προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης ... σε χρυσό και συνάλλαγμα».

Αναφορικά με τους οικονομικούς ελιγμούς της κυβέρνησης για την αποφυγή της κρίσης, στο **Κείμενο Β** επισημαίνεται η συνεργασία της με την Τράπεζα της Ελλάδος κατά το διάστημα από τον Σεπτέμβριο του 1931 ως τον Απρίλιο του 1932. Ειδικότερα, τα οικονομικά επιτελεία επικέντρωναν τις προσπάθειες τους στην διατήρηση του μέτρου της μετατρεψιμότητας του εθνικού νομίσματος σε χρυσό καθώς η αναστολή της θα οδηγούσε σε πρώτη φάση στην υποτίμηση της δραχμής και σε δεύτερο χρόνο στην αδυναμία αποπληρωμής των εξωτερικών δανείων. Στα τέλη Σεπτεμβρίου του 1931 άρχισαν να εφαρμόζονται επιπρόσθετοι περιορισμοί στην ελεύθερη μετατρεψιμότητα της δραχμής, οι οποίοι σήμαναν και την αποπομπή του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Αλέξανδρου Διομήδη. Η απομάκρυνσή του θεωρήθηκε απαραίτητη γιατί το προηγούμενο διάστημα επέτρεψε σε κάποιους κεφαλαιούχους να εξάγουν κεφάλαια από τη χώρα και να χαθεί πολύτιμο συνάλλαγμα. Παράλληλα, στο **Κείμενο Β** διαπιστώνεται η καθυστερημένη αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης στη λήψη αποτελεσματικών μέτρων, όπως ήταν η άρση της μετατρεψιμότητας, γεγονός που αποδίδεται στην αρτηριοσκληρωτική αντίληψη που επικρατούσε για την ελληνική οικονομία στο επίμαχο χρονικό διάστημα.

Σχ. βιβλίο, σελ. 54: «Την άνοιξη του 1932, όμως, η κυβέρνηση ... είχε και θετικά στοιχεία».

ΘΕΜΑ Δ1

- α) Σχ. βιβλίο, σελ. 66: «Σε αντίθεση με τις σχετικά ασαφείς ... Μεγάλη Δύναμη με ορθόδοξο χριστιανικό δόγμα».

Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται και στο **Κείμενο Β** σύμφωνα με το οποίο η ρωσικών συμφερόντων εφημερίδα «Αιών» υποστηρίζει ότι το ρωσικό κόμμα είναι άμεσα συνυφασμένο με το ορθόδοξο χριστιανικό δόγμα, το οποίο εκφράζεται απόλυτα από την ομόθρησκη χώρα, τη Ρωσία. Συνεπώς, δημιουργείται άρρηκτος δεσμός μεταξύ του ρωσικού κόμματος και της Ρωσίας. 4

Σχ. βιβλίο, σελ. 66: «Χαρακτηριστικό του ρωσικού κόμματος ... απευθυνόταν συχνά στο θρησκευτικό συναίσθημα των Ελλήνων».

Σχ. βιβλίο, σελ. 66-67: «Όλοι αυτοί απαιτούσαν... στην εκκλησία κυρίαρχη θέση».

Σχετικά μ' αυτή τη θέση, στο **Κείμενο Α** αναφέρεται ότι βασική επιδίωξη του ρωσικού κόμματος ήταν η επικράτηση της ορθόδοξης μοναρχίας και η κυριαρχία της εκκλησίας στην κρατική εξουσία με παράλληλη σύνδεση με το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Σχ. βιβλίο, σελ. 67: «Πίστευαν ότι κάποιοι ...συνεργάστηκαν στην ψήφιση συνταγμάτων».

Η διαφοροποίηση της πολιτικής στάσης του ρωσικού κόμματος ανά περιόδους εντοπίζεται και στο **Κείμενο Α**. Συγκεκριμένα, πληροφορούμαστε ότι σε διάστημα

έντεκα χρόνων το κόμμα υιοθετούσε ενίοτε αντιτιθέμενες πολιτικές πρακτικές, όπως αφενός την απολυταρχία και αφετέρου τις φιλελεύθερες πολιτικές διαδικασίες που προϋποθέτουν την ύπαρξη Συντάγματος. Η στάση αυτή, σύμφωνα με το **Κείμενο Α**, διαμορφωνόταν και από τη στάση που διατηρούσε κατά καιρούς απέναντι στο κόμμα ο Βασιλιάς. Στην ψήφιση, όμως, Συντάγματος με βάση τις πληροφορίες του **Κείμενο Β**, αντιτίθετο ο αρχηγός του κόμματος, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, καθώς θεωρούσε τους Έλληνες πολιτικά ανέτοιμους.

Σχ. βιβλίο, σελ. 67- 68: «Το ιδιαίτερο πρόβλημα που έβλεπε το κόμμα ... άσκησαν έντονη αντιπολίτευση».

Στο **Κείμενο Γ** παρουσιάζεται διεξοδικά η προσδοκία των ρωσόφιλων να αντλήσουν προστασία από την ομόθηρη Ρωσία με τελικό αποτέλεσμα την πολυπόθητη απελευθέρωση. Συγκεκριμένα, προγενέστερα ιστορικά γεγονότα είχαν εξασφαλίσει ευνοϊκές συνθήκες για την εξέλιξη των Ελλήνων μέσα από τη ρωσική παρέμβαση. Αρχικά, υπήρξε δυναμική η παρουσία του ρωσικού στόλου με τον στρατηγό Ορλόφ στο Αιγαίο κατά τη διάρκεια του ρωσοτουρκικού πολέμου. Επιπρόσθετα, με τη Συνθήκη Κιουτσούκ - Καϊναρτζή (1774) η ελληνική Εκκλησία όχι μόνο εξασφάλισε την ρώσικη προστασία μέσα στην Οθωμανική αυτοκρατορία αλλά παράλληλα ενισχύθηκε η ελληνική εμπορική δραστηριότητα στη Μαύρη θάλασσα. Απότοκο της ανάπτυξης αυτής υπήρξε η ανάδειξη των Σπετσών ως σπουδαίου ναυτικού κέντρου της Μεσογείου και η κατίσχυση των Ελλήνων ομογενών στο εμπορικό λιμάνι της Οδησού. 5

β) Σχ. βιβλίο, σελ. 66: «Με το κόμμα αυτό συμπαρατάχθηκαν ... και μετά τη δολοφονία του απολύθηκαν».

Σχετικά με τους υποστηρικτές του ρωσικού κόμματος στο **Κείμενο Δ** αναφέρεται ότι στην πλειοψηφία τους εμφορούνταν από βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα και ήταν όλοι υπέρμαχοι του ορθόδοξου δόγματος. Οι κληρικοί, τόσο από τη διάλυση των μοναστηριών όσο και από τα κυβερνητικά μέτρα που συχνά έθιγαν τα συμφέροντά τους, κατάφεραν να συσπειρώσουν γύρω τους και αρκετούς κοσμικούς με αποτέλεσμα να διατηρούν και να επαυξάνουν τη δύναμη του ρωσικού κόμματος.